

Rozhovor

TOMÁŠ GRIM: RÁD PRAVIDLA KREATIVNĚ PORUŠUJU

Foto: Josef Nožička

Vím, že jsem Tomáše lámal v čase trochu víc, než je zdrávo, ale v zimě se nejvíce čte a přemýšlí o tom, co budeme dělat a fotit v příznivějším období. Řekl jsem si, že byste si jeho fotografie s perfektními příběhy chtěli co nejdříve prohlédnout a jeho myšlenky přečíst. Navíc je jedním z fotografů, kteří tvrdí, že technika má s kvalitou fotky co do činění pramálo.

Ptal se: RUDOLF STÁHLICH, **odpovídal a fotil:** TOMÁŠ GRIM, www.tomasgrim.com, www.facebook.com/tomas.grim.9440, www.instagram.com/tomas_grim_photography

← Zenový mistr

Má poslední kniha je obří pexeso vzájemně korespondujících textů a fotek – některé odkazy dojdou i pozorným čtenářům tak při pátém čtení... Na zadní stranu frontispisu jsem dal albatrosa černobrého z Falkland. Záběr opeřence se zavřenýma očima (protože název knihy) a záměrně převedený do ČB (kniha je o pestrosti) odráží ironickou nadsázku, kterou jsem knihu opeřil od první stránky po zadní předsádku.

↑ Vrány sledují TV... věž

Fotka vran nocujících u berlínské TV věže vyvolává v divácích proměnlivé interpretace. Porotce nejlepší světové soutěže pro ptačí fotky, *Bird Photographer of the Year*, kde tento záběr získal před pár měsíci ocenění, v ní viděl dokonce UFO...

↑ „Proč buřňák?!“

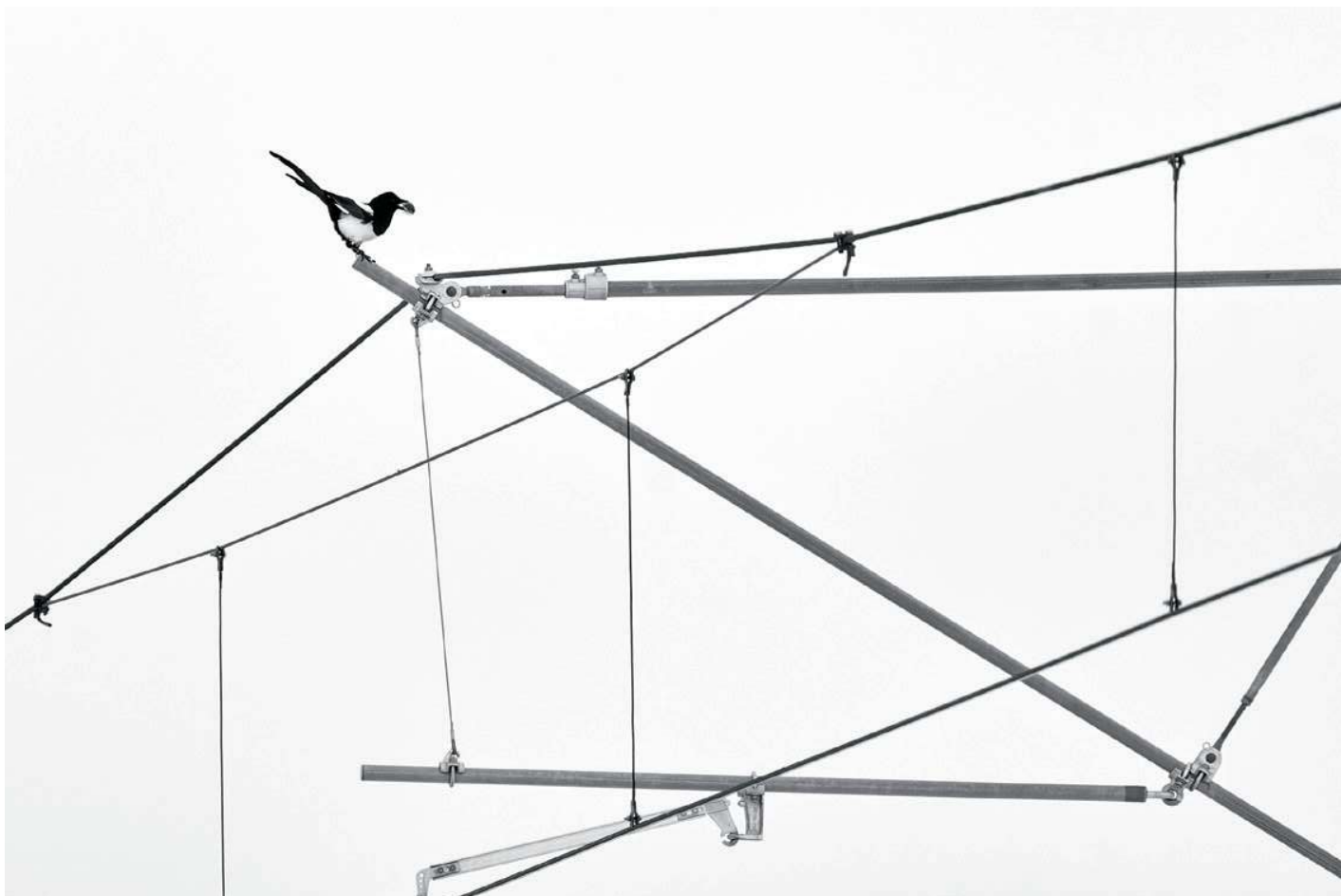
Optický klam – to je to, co dělá tuhle fotku. Zaujala ve všech soutěžích, kam jsem ji poslal, včetně prestižních *Bird Photographer of the Year* a *Nature Photographer of the Year*. Stačilo málo a v *Czech Nature Photo* se stala Fotografií roku 2023. Mimochodem – nikdo, ani členové porot, zatím neuhodli, co přesně se na fotce děje. Rozklíčování hádanky jsem prozradil v knize.

Začnu sedmičkami. Asi mi, Tomáši, budete rozumět. Je to moje šťastné číslo a vám umožnilo dát dohromady překrásnou knihu *Ptačí svět očima fotografa, kterou dokonce někteří naši šťastní předplatitelé mají možnost získat spolu s ročním předplatným. Opravdu ta kniha vznikala sedm let na sedmi kontinentech? To už je pořádný kus života.*

Sedmička je šťastné číslo obecně, a nejen když odkazuje na objem lahve červeného či bílého... (směje se) Před lety mě zpoví-

dal novinář a překvapil mě sdělením, že jsem navštívil přes 70 zemí a strávil tam tehdy celkem skoro sedm let života – sám jsem to spočítané neměl. Ta čísla mě trkla právě kvůli šťastným sedmičkám. Použil jsem je k propagaci svého webu, vždyť i světadílů je šťastných 7. Dnes už „mám“ zemí nějakých 85, ale na svém webu to tajím, sedmičky za to stojí.

Díky za vysvětlení, ale vrátím se k vašemu pozemskému bytí ještě jednou a pořádně. Vysvětlete mi, čím vším vlastně jste? Spisovatel,

↑ **Perfektní balanc**

Fotky zřídka kdy plánuju. Tahle vznikla úplnou náhodou: olomoucká straka, kterou jsem fotil v letu, si náhle sedla. Ale jak a na co si sedla – estetický orgasmus! Fotku jsem poslal do pár soutěží, bez výjimky šla do finále. V Czech Nature Photo ocenění i získala.

„Ptáčkařem (birderem) jsem zůstal a bez té podvojnosti ‚ptáčkař i ornitolog‘ by nová kniha nevznikla v té – troufám si říct – jedinečné podobě.“

vědec, průzkumník, lektor, cestovatel, fotograf, mediální hvězda, pivař, badatel na mnoha frontách? Tak bych mohl pokračovat. Ono nerudovské „vším, čím jsem byl, byl jsem rád“ je vám vlastní? Čím tedy jste nejvíc a čím nejméně?

Uf, těžká otázka. V čase se moje těžiště mění. Třeba z amatérského ptáčkaře, kterým jsem začal pomalu být před nějakými 35 lety, se ze mě po získání pozice na univerzitě stal profesionální ornitolog. Ale ptáčkařem (birderem) jsem zůstal a bez té podvojnosti „ptáčkař i ornitolog“

by nová kniha nevznikla v té – troufám si říct – jedinečné podobě. Cestovatel se ze mě stal, až když jsem navštívil i poslední kontinent – Antarktidu. Hrozně se mi přičí, jak rychle se z úplných zelenáčů stávají po první dvoutýdenní návštěvě Austrálie „cestovatelé“, to je prostě jen nabubřelé, namyšlené, směšné. Pro mě jsou cestovatelé až lidé, kteří strávili alespoň pár let v zahraničí, projeli desítky zemí, většinu nebo ideálně všechny světadíly, kteří se „umazali“ místní realitou. Žádné válení v resortu a bezpečí turistické restaurace v Thajsku, fuj! (*směje se*)

A do třetice: začal jste fotografovat, nebo nejdříve jen pozorovat ptáky? A fotíte jenom je?

Nejdřív přišlo ptáčkaření. V Česku na jaře 1989, taková moje soukromá „sametová“. Focení až o půl dekády později, jen dokumentačně, fotky k diplomce. Pak klasické fotky z cest. Opravdu myslím klasické, tedy žádné dnes módní selfie – z většiny cest nemám ani jednu fotku vlastní osoby. Vlastně nemám důkaz, že jsem ty ostatní fotky, krajiny a zvířátka a lidi fotil já. (*směje se*) Focení opeřenců se u mě pořádně rozjelo asi až před deseti lety.

↑ **Memento mori? Carpe diem!**

Dobrou fotku může dělat z poloviny popis. U reportážních fotek to bereme jako samozřejmost, ve wildlife to ale platí stejně. Kontrast mezi živočišností střízlíka a mrtvolností lebky na budově mlýna kousek od Třebíče se odráží v dialogovém popisku; volně přeloženo: Pamatuješ na smrt? Užívám života! Na další 1. místo v *Czech Nature Photo* to stačilo.

Mohu se také tradičně zeptat na fotografickou techniku a příslušenství? Čím jste své fotografické obrazy, které promítáte a vystavujete na přednáškách po celé republice, fotil a fotíte? Jak vypadá klasická výbava fotícího ornitologa?

Na techniku jsem úplný levák. Klasický postup je, že mi kamarád a občasný spo-

lucestovatel Libor Vaicenbacher, mimochodem špičkový fotograf, půlhodiny zasněně popisuje plusy a minusy různé techniky, já se tvářím zaujatě, ale v hlavě bloudím někde v andském mlžáku a pak se ho optám, kterou techniku by volil on. Tu si koupím. Jsem věrný Nikonu, to je ale jen „efekt zakladatele“, abych to nazval jako pravověrný biolog. Libor je totiž též nikonero a ne canonero nebo olympič. Donedávna jsem fotil na D500, teď Z 8. Třeba na letovky je to fantastický skok vpřed. Obecně má ale technika s kvalitou fotky co do činění pramálo a s tím jediným, na čem ve fotografii podle mě záleží, už nemá společného absolutně nic. Kreativní a jedinečná fotka nevzniká proto, že ji někdo práskl na (...) a sem si doplňte jakoukoli značku.

Jedna drzá: jsem ranní ptáče a vy musíte být také, když chcete ta ptáčata pěkně nafotit, že? V kolik a jak vstávají ptáci a kdy jejich fotograf a pozorovatel?

To je skutečně drzá otázka, taková, ehm, skřívánčí, já jsem totiž sova jak vyšitá. (*směje se*) Nedávno jsem se vrátil po dvou měsících z Bolívie a Brazílie. Na cestách se překonávám, vstávám dřív než v devět jako doma. Ale vstávat 50 dnů kolem páté ráno, to bylo peklo. Ještě teď se cítím jak sežmoulaný kus papíru. Vlastně takhle mučím svoji vnitřní sovu kvůli birdingu, ne kvůli focení. Většina mých fotek, co zaujala v soutěžích, nestaví na zlaté hodince, ale na geometrii, architektuře a strukturách. Jsem možná víc street fotograf než wildlife kropic.

O knize**TOMÁŠ GRIM - PTAČÍ SVĚT OČIMA FOTOGRAFA**

jsme psali v říjnovém FotoVideo, a pokud ho ještě někde seženete (třeba ve FotoŠkoda), tak si o ní přečtete nebo si ji objednejte jako dárek k celoročnímu tištěnému předplatnému na www.send.cz/casopis/779/foto-video.

↑ Odletovka

Perfektně symetrický záběr švýcarského orlosupa byl mojí volbou na obálku knihy (nakladatel ale vybral jiné foto). Symbolizuje mi jeden z leitmotivů celé knížky, tedy porušování pravidel – vědomé, cílené, promyšlené. Navíc je to dojmově víc grafika než fotka, což podle porotců přispělo k prvnímu místu v Czech Nature Photo.

Přes techniku fotografickou jsme se dostali k technice fotografování a vaše velká kniha se prý skvěle prodává. Určitě už chystáte materiál na další. Jaké máte plány pro rok 2025, který je celý před námi?

Slovo *knih*a teď ve mně vzbuzuje alergické reakce. Práce na Ptačím světě byla tortura i pro zavilého workoholika, jako jsem já. Během tvorby jsem vyházel minimálně celou další knihu. Nakladatel díl druhý nadhodil sám, kniha se prodává

fantasticky, ale já fakt potřebuju pauzu. Rok 2025 navíc bude... no, jako každý jiný, to jest very busy: na jaře mi nabídli uspořádat výstavu v Córdobě, pak pojedu na Galapágy a pevninský Ekvádor, v létě mám provázet pro cestovku v Brazílii, na podzim kámoš nadhodil společnou výpravu na Azory... a jak se znám, mezery vyplním jako letos, kdy jsem byl prakticky každý měsíc někde jinde, dalšími ad hoc výpravami. Je to řehole. (*směje se*)

Děkuji za rozhovor. •